

WORKSHOP Č. 1

Komunitní věznice (nejen) pro ženy:
Jaké principy, pro koho a jak? Jaké
nové příležitosti a nároky přinášejí?
Jaký význam má propojení na
komunitu?

KONFERENCE ŽENY A VĚZENÍ

PRAHA, 2023

Norway
grants

www.zenyavezeni.cz

 Culture
BREAK BORDERS

 RUBIKON
CENTRUM

TÉMA

Komunitní věznice (nejen) pro ženy: Jaké principy, pro koho a jak? Jaké nové příležitosti a nároky přináší? Jaký význam má propojení na komunitu?

PŘEDNÁŠEJÍCÍ

- **Johan Lothe**, Wayback, Norsko
- **Marlies Gailliaert**, De Huizen/RESCALED, Belgická kancelář RESCALED, Belgie
- **Zuzana Paříková**, Vazební věznice Ruzyně, objekt Velké Přílepy a Řepy
- **Michal Charvát**, Věznice Nové Sedlo - objekt Drahonice
- klientka **Veronika**, zpěvačka a průvodkyně na hradě Krakovec

Moderuje: **Lenka Ouředníčková**, RUBIKON Centrum/ Česká kancelář RESCALED

OTÁZKA 1

Jak vidíte práci v komunitních věznicích?

Jiří Ondovčák PMS

- my se teprve chystáme na práci v komunitních věznicích, pokud se tedy týká práce ve věznici a té následující, my se zapojujeme při propuštění, pokud se klientky přihlásí na podnět SP, my se vydáme do věznice a pokusíme se je připravit na to, co je čeká po propuštění a pak s nimi 5 - 7 let intenzivně pracujeme, abychom jim pomohli se zapojit

OTÁZKA 2

Otázka na Michala Charváta s Veronikou: ***Co jste museli překonat, aby to šlo vzít Veroniku na takovou akci?***

Michal Charvát, Věznice Nové Sedlo - objekt Drahonice

- Pro mě je to velká pocta a jsem rád, že můžou naše ženy ukázat to, co umí a co se naučily před tím, než spáchaly to, za co tady jsou. To její dnešní vystoupení mě dojalo k slzám.
- Dostali jsme se k tomu tak, že když k nám přijel Frode Barth na muzikoterapii a Veronika se zapojila, bylo vidět, že něco umí. Veronika nedostudovala konzervatoř a my jí teď chceme pomoci. Problém s tím, že je tady, nebyl, protože Veronika pracuje na volno na Hradě Krakovec, takže problém v tom nebyl a jsem rád, že to dopadlo dobře.

Otázka na Veroniku: ***Veroniko, co to vystoupení pro vás znamená?***

- Já to ani neumím popsat, protože jsem velký trémista. Ty přípravy byly krátký a intenzivní, včera jsem zpívala před zaměstnanci věznice, ale dneska to bylo takový srdečnější a vůbec nevím, jak panu Charvátovi poděkovat za to, že mě sem vzal. Hudbu miluju a chci se jí dál

věnovat. A jinak pracuju na hradě Krakovec, dostala jsem se tam tak, že jsem tam při jedné příležitosti přednesla nějaké básničky a ještě jsem tam zazpívala a pak přišel pan Charvát, jestli tam chci pracovat a já jsme se té příležitosti chopila.

Michal Charvát

- Hrad Krakovec je pracoviště, kde Veronika pracuje v civilu. Je to tak domluvené s Památkovým úřadem a je to pro to, aby byla Veronika co nejméně integrována do komunity.

OTÁZKA 3

Mě zaujala ta informace, že komunitní věznice nemusí být otevřená věznice. Pro koho by tedy ještě mohly být než pro lidi s nejvyšším stupněm?

Johan Lothe, Wayback, Norsko

- Já jsem byl ve věznici s nižším stupněm, pracoval jsem tam na zahradě a mohl jsem nosit do věznice ovoce a líbilo se mi dělat něco smysluplného, nejen zabíjet čas. Ve věznici často lidé jen zabíjí čas, a když můžete dělat něco, čeho si ostatní mohou vážit, tak je to dobré a vytváří to dobré prostředí. V Oslu jsme měli takový projekt, kam chodili ti zaměstnanci a v těch malých věznicích je to mnohem jednodušší, protože se tam všichni znají a to je důležité, vytvořit ten vztah.

OTÁZKA 4

Kdybychom si mohli vybrat, kdyby Přílepy nebyly otevřená věznice, pro koho by to mohlo být?

Zuzana Paříková, Vazební věznice Ruzyně, objekt Velké Přílepy a Řepy

- To záleží na zákonu, dokud nebude nějaká legislativní změna, tak se nemůžeme bavit o nějakých otevřených věznicích. Pokud mluvíme o otevřené věznici v Řepích, tak je to vlastně mimo systém, navazuje se tam na nějakou minulost a tradici.
- Když jsem byla před 14 dny na konferenci APAC, tak jsme se bavili o tom, že je potřeba změnit legislativu, protože jinak nemůžeme otevírat komunitní věznice nebo otevřené domy. Jinak je to pro každého, každý si může otevřít vlastní věznici, ale není to jednoduché finančně a systémově.
- Záleží také na tom, jak se k tomu postaví lidi kolem, je to jako se vším, když si na to lidi zvyknou, tak to jde.

Michal Charvát

- Jsme vázáni zákonem, ale já jsem přesvědčen, že většina věznic by měla fungovat způsobem otevřených věznic. Prvotrest nemá smysl zavírat do klasických věznic, ale nechat ho pracovat pro tu rodinu.

Marlies Gailliaert

- Chtěla bych dodat, že věznice byly vymyšleny pro to, aby člověk byl zbaven svobody a pak vylezl jako lepší člověk. Ale už asi 50, 60 let říkají psychologové, že je třeba uvažovat trošku jinak. V Belgii jsme pracovali dříve se zaměřením na ošetření rizik, teď pracujeme metodou Good Lives Model (GLM), abyste byli pozitivní a podporovali zejména to, co pomáhá desistenci.
- Začali jsme měnit své myšlení a ta struktura se změnila od dřívější, a komunitní věznice je jiný způsob uvažování. Já jsem v Oslu navštívila vězně s dlouhými tresty a ti lidé tam mohou využít svůj talent a mohou se někým stát. Je potřeba, abychom my samotní, ale i politici a veřejnost, změnili svůj postoj. V Belgii máme kontakt s politiky a doufám, že je přesvědčíme, že musíme pracovat jinak, protože takhle by to nešlo, v Belgii máme 80% recidivu.

GK, Generální ředitelství Vězeňské služby ČR

- Tady jste zmiňovali lidi s nižším stupněm, ale já bych byla ráda, aby se tam zařazovali odsouzení s delšími tresty a závažnou trestnou činností, protože pak je strašně těžký zařadit je do života. Za loňský rok jsme měli zhruba 10 000 volných pohybů, zásadní složkou těchto věcí je práce pro komunitu – práce pro obec, divadlo a ti lidé vidí, že nejen, že z toho má ta věznice prospěch, ale, že ti odsouzení nejsou něco strašného a jsou vděční za to, že jim třeba někdo poděkuje.

PMS, Probační dům v Písku

- Tady by se naši legislativci mohl inspirovat, tam jsou i lidé po dlouhých trestech. Jsou tam připravováni na reálný život a jsou tam v přímém kontaktu s komunitou. Byly tam samozřejmě obavy, jak to bude fungovat, ale ty zkušenosti jsou zatím pozitivní a pro ty odsouzené je nejdůležitější nějaká zpětná vazba, že jsou užiteční, to je jedním z největších přínosů kromě toho zrealistnění.

Lenka Ouředníčková, RUBIKON Centrum

- Probační dům bude součástí evropské mapy dobré praxe, o které mluvila Helen De Vos ve svém příspěvku.

Michal Charvát

- Nyní se uvolňuje ze strany GŘ vůči nám, že jsme třeba nemohli některé věci řešit, že to byl problém, teď se to ze strany GŘ uvolňuje. Když odsouzené ženy z Drahonic něco udělají pro společnost, tak vždy dostanou zpětnou vazbu a ta je určena přímo jim. Udělala se například sbírka obrazů, ty byly vydraženy a dány Veronice (klientce) pro děti a těm, které ty obrazy malovaly, dostaly zpětnou vazbu. Veronika pak navštívila věznici a mohla poděkovat, zpětná vazba byla oboustranná.

Zuzana Paříková

- My bychom chtěli jen doplnit, že ty ženy v Přílepech, ale nejen ženy, ale i muži na Ruzyni, my spolupracujeme se školkou, ženy tam jezdí hrát divadlo, dělat nějaké věci pro děti, odsouzení muži tam jezdí pracovat na zahradu a pracovat pro obec, pomáháme při akcích města, v objektu Řepy jsou i dlouhé tresty, jsou tam i ženy za násilné trestné činy.

OTÁZKA 4

Připravovaná věznice ve Velkých Přílepech, kdybyste si mohli říct o pomoc, co by to bylo?

Zuzana Paříková

- Já nevím, jakým způsobem to funguje v Belgii, ale vím, že někde třeba dochází dobrovolníci, např. psychologové, jak to funguje.

Johan Lothe

- My u nás máme taky politiky, kteří to nechtějí změnit. A já jsem si řekl, že když nejde změnit je, tak musím změnit sebe a musí to jít ruku v ruce. My, politici, zákony a vždycky ten systém musíte trochu natáhnout a risknout to, někdo si věří, někdo ne a když si někdo věří, tak ostatní mu taky věří.

Tamara Hoefler, Richtungwechsel

- Chtěla bych vám říct o takovém projektu, jsou to bakaláři, studenti a oni dělají takový nábor, jsou zaměstnanci a chtějí trochu změnit ten pohled, jak se na práci ve věznici koukají ostatní. Chtějí vnést trochu jiný pohled na to a změnit ten postoj stávajících pracovníků. Myslím, že můžeme hodně dělat společně a jde o to změnit to, co si myslí společnost, aby nám pomáhala.

Portugalsko

- My máme kontakt s dobrovolníky, když někdo třeba nemá návštěvy, tak tam za ním mohou chodit ti dobrovolníci. My máme komunitní věznice a myslíme si, že když je někdo třeba lékař, tak může třeba pracovat. V komunitních věznicích je to snazší.
- K těm dobrovolnickým programům v Portugalsku – u nás jsme velmi vstřícní k těmto programům a velmi dobře jsou přijímány a myslím si, že ti, kdo se zapojují do těchto programů a uznávají práci našich dobrovolníků.

Lenka Ouředníčková

- Tady se hodně mluvilo o tom, jak to přijímá veřejnost a podobně, já bych chtěla využít těch zkušeností, z té zahraniční praxi. Jaktože vy ty problémy nemáte. ..

Johan Lothe

- Já s tím bojuji denně, trvalo to léta. V Norsku se bojí každé chyby, musí se jít krok za krokem, my jako bývalí vězni jsme původně nemohli chodit do věznice, ale já už jsem si to odpracoval, nesmíte je kritizovat, musíte je měnit pozitivně. Kdybych kritizoval VS v novinách, tak by mi

nikdy nedovolili tam vstoupit, teď už nám věří, věří nám více než jiným, ale musíme si dávat pozor, koho vybíráme.

Belgie

- My máme v Belgii stejný problém, třeba někdo unikl z otevřené věznice, tak jsme to museli vysvětlovat, měli jsme obavy, že se to zruší.

Lenka Ouředníčková

- Musíme držet pohromadě, držet se a měnit. Chtěla bych říct, že tady je RESCALED a my můžeme ještě dva roky využívat jejich zkušenosti. Jsme tady a ty možnosti můžeme využít.